



Referenda

- St. Maarten (2000): land binnen het Koninkrijk
- Bonaire (2004): directe band met Nederland
- Saba (2004): directe constitutionele relatie met Nederland
- Sint Eustatius (2005): deel uitmaken van een nieuw NA
- Curaçao (2005): autonoom land binnen het Koninkrijk



Historie

- 1981 RTC: erkenning zelfbeschikkingsrecht eilandgebieden
- 1983 RTC - status aparte Aruba in 1986, na 10 jaar onafhankelijk - opsplitsing eilandgebied Bovenwindse Eilanden
- 1986 status aparte Aruba gerealiseerd
- 1993 toekomstconferentie: Koninkrijk à la carte
- 1993 bestemming status aparte Aruba
- 1993-1994 referenda: behoud Antillen
- 1994-1998 kabinet Pouter I: Make it work



**Staatkundige
Vernieuwingen
Bonaire
Sint Eustatius
Saba**

Mr John M. Newton
12 maart 2011

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Positionering openbare lichamen

- Geen deel van een provincie
- Geen aparte bestuurslaag tussen Rijk en openbare lichamen
- Rechtsreeks onder het Rijk, verbonden via Rijksvertegenwoordiger

Statuut voor het Koninkrijk

Artikel 1
1. Het Koninkrijk omvat de landen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
2. Bonaire, Sint Eustatius en Saba maken elk deel uit van het staatsbestel van Nederland. Voor deze eilanden kunnen regels worden gesteld en andere specifieke maatregelen kunnen getroffen worden met het oog op de economische en sociale omstandigheden, de grote afstand tot het Europese deel van Nederland, hun insulaire karakter, kleine oppervlakte en bevolkingsomvang, geografische omstandigheden, het klimaat en andere factoren waardoor deze eilanden zich wezenlijk onderscheiden van het Europese deel van Nederland.

Bestuurlijk overleg

September 2005: vertrekpunt zijn de referenda; goede startpositie

Oktober 2005: proces kan leiden tot afschaffing land NA

November 2005: eindrapport Bonaire, Sint Eustatius en Saba is nieuwe status van bijzondere aard (sui generis) binnen het Koninkrijk

Oktober 2006: Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden openbare lichamen binnen Nederlands staatsbestel

November 2006: rechterlijke macht, openbaar ministerie en politie voor de vijf eilanden worden geregeld bij consensusrijkswet

Dualisme

- Eilandsraad stelt de kaders en controleert het Bestuurscollege
- Eilandsraad stelt eilandsverordeningen vast
- Bestuurscollege voert dagelijks bestuur
- Eilandsraadlid is niet tevens eilandgedeputeerde
- Eilandsraad benoemt eilandgiffier
- Bestuurscollege benoemt eilandsecretaris

Organen openbaar lichaam

- Eilandsraad
- Bestuurscollege
- Gezaghebber
- Gezamenlijke rekenkamer
- Gezamenlijke ombudsman of gezamenlijke ombudscommissie

Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba

- Instelling van de openbare lichamen
- Inrichting en samenstelling van het bestuur
- Bevoegdheid van het bestuur
- Verhouding tot het Rijk
- Toezicht op het bestuur

Verschil met gemeente

- Aantal eilandraadsleden lager
- Niet-Nederlanders geen lid eilandraad
- Bloed- en aanverwantschap of huwelijk niet toegestaan binnen bestuurscollege
- Financial disclosure
- Eilandgedeputeerde kan uiteindelijk door gezaghebber uit functie worden ontheven bij vervulling onvermijgbare betrekking
- Benoemingsprocedure gezaghebber
- Gezaghebber alleen in één openbaar lichaam gezaghebber
- Eilandraaden kunnen alleen *gezamenlijke* rekenkamer en ombudsman instellen

Nieuwe bevoegdheden eilandraad

- De eilandraad stelt bij verordening regels over inspraak van ingezetenen en belanghebbenden bij voorbereiding beleid
- Bij eilandsverordening kunnen openbare orde bevoegdheden worden verleend aan de gezaghebber:
 - aanwijzing veiligheidsrisicogebied
 - plaatsing van camera's
 - groepen personen tijdelijk ophouden
- De voorzitter heeft vetorecht ten aanzien van de openbaarheid van vergaderingen van de eilandraad

Nieuwe integriteitregels

- Nevenfuncties en neveninkomsten worden openbaar gemaakt
- Eilandraad stelt gedragscodes vast voor zichzelf, voor de eilandgedeputeerden en voor gezaghebber
- Eilandgedeputeerden en gezaghebbers geven *financial disclosure*
- Eilandgedeputeerden en gezaghebbers genieten geen vergoedingen voor nevenfuncties die worden verricht uit hoofde van het ambt

Financieel toezicht

- Ontwerpbegroting van openbaar lichaam wordt getoetst door College financieel toezicht (Cft)
- Cft kan aanbevelingen geven voor aanpassing ontwerp begroting
- Voorstellen voor amendering begroting worden voor advies voorgelegd aan Cft
- Begroting moet worden goedgekeurd door minister BZK
- Bij geheel of gedeeltelijke onthouding goedkeuring, stelt het bestuurscollege nieuw ontwerp op
- Als begroting niet tijdig ter goedkeuring wordt voorgelegd stelt minister BZK begroting vast.

Bevoegdheden Rijksvertegenwoordiger

- Rapporteren aan de ministers
- Aanbeveling tot benoeming gezaghebber
- Goedkeuren benoeming, bevordering, schorsing en ontslag van eilandsamtenaren
- Goedkeuren van bepaalde eilandsverordeningen
- Verlenen van bepaalde ontheffingen
- Voortleggen ter vermetiging van beslissingen eilandsbestuur
- Bevorderen samenwerking rijksamtenaren in Caribisch Nederland onderling en met de eilandsbesturen
- Kan een waarnemend gezaghebber benoemen
- Andere bevoegdheden bij wet toegekend

Rijksvertegenwoordiger

- Bestuursorgaan van het Rijk, gevestigd op Bonaire
- Benoeming bij koninklijk besluit op voordracht van minister BZK
- De minister wint het gevoelen in van de bestuurscolleges
- Eigen wettelijke taken en bevoegdheden, met name gericht op bevordering goed bestuur

Rechtspraak

- Er is één Gemeenschappelijk Hof van Justitie voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten en voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba
- Het Hof kan zitting houden op Bonaire, Sint Eustatius en Saba
- Het Hof oordeelt in hoger beroep
- Er is een Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, dat organisatorisch onder het Hof valt
- Het Gerecht neemt kennis van strafzaken, burgerlijke zaken en bestuursrechtelijke zaken
- Er is een Beheerraad vergelijkbaar met de Raad voor de rechtspraak

Openbaar ministerie

- Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben gezamenlijk een Parket in Eerste Aanleg, met aan het hoofd een hoofdofficier van justitie.
- Een procureur-generaal staat aan het hoofd van de openbare ministeries van Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland.
- De ministers van justitie van de drie landen kunnen aan de Pq algemene en bijzondere aanwijzingen geven. Een bijzonder aanwijzing wordt eerst voorgelegd aan het Gemeenschappelijk Hof

Politie

- Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben samen één politiekorps
- Gezag over politie berust bij gezaghebber
- Minister BZK is korpsbeheerder
- Samenwerking met de korpsen van Curaçao en Sint Maarten

Meer informatie

www.rjksdiensten.com

www.wetten.nl

www.eerstekamer.nl/retwoord/nederlandse_antillen

www.rjksverheid.nl

Rijksdienst Caribisch Nederland

- RCN is gevestigd op elk van de drie eilanden
- De RCN bestaat uit een centraal deel, departementale eenheden en uitvoeringsorganisaties
- Het centrale deel bestaat uit de afdelingen Communicatie, Faciliteiten, Financien, ICT, Personeel en de Staf
- De departementale eenheden en uitvoeringsorganisaties zijn o.a. Belastingdienst, Voogdijraad, Centrum voor Jeugd en Gezin, JND, Onderwijs, Arbeidszaken, Politie, Brandweer, OM, Inspectie

Nationale wetgeving

- In Caribisch Nederland geldt nog in beginsel het Nederlands-Antilliaanse recht
- Wetgeving die in het Europees deel van Nederland geldt, geldt niet in Caribisch Nederland, tenzij dit bij wet is bepaald
- Er zijn nieuwe wetten die uitsluitend in Caribisch Nederland gelden
- Bij de totstandkoming van wetgeving zal telkens worden bezien of deze ook in Caribisch Nederland dient te gelden, en zo ja, of deze aanpassing behoeft, gelet op de in art. 1 Statuut genoemde factoren.
- Bij ingrijpende afwijkingen worden de bestuurscolleges gehoord